

Ставлення до економічних реформ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розкрито сутність проблеми ставлення до економічних реформ. Показано ступінь актуальності даної проблеми. Проведено опитування респондентів та зібрано емпіричний матеріал досліджуваної проблеми. Проаналізовано результати соціологічного дослідження на тему «Ставлення до економічних реформ». Розроблено практичні рекомендації щодо вирішення проблемної ситуації. Зроблено загальний висновок по проблемі.

Ключові слова: економіка; реформи; економічні реформи.

Abstract

The essence of the problem of attitude towards economic reforms. Showing degree concerns. A poll respondents and collected empirical material doslidzhuvalnoyi problem. The results of the sociological survey on "Attitudes to economic reform." Practical recommendations to address the problem situation. Make a general conclusion on the issue.

Keywords: economy; reform; economic reform.

Економічні реформи – важливі зміни в системі господарського механізму, кількісно-якісні перетворення в межах технологічного способу виробництва та відносин власності, формою вияву яких є принципова зміна економічної політики, вагомі перетворення в системі господарювання та організації виробництва, управління економікою, соціальною та екологічною сферами, які зумовлюють істотні зміни співвідношень між різними елементами економічної системи [1].

Економічні реформи здійснюються, коли економічна система недостатньо ефективна, виникають економічні кризи економіка не задовольняє потреби людей, країна відстає у розвитку від інших країн. Економічні реформи на певному етапі змушені здійснювати всі країни світу. Мета економічних реформ — досягнення макроекономічної стабілізації та економічного зростання на базі всебічного розвитку ринкового механізму розподілу та використання економічних ресурсів суспільства. Необхідно підкреслити, що структурна перебудова національної економіки повинна здійснюватися у відповідності з довгостроковою державною програмою, розробка якої є важливим завданням українських економістів, у співдружності з вченими інших галузей науки і працівниками урядових органів [2].

Дослідження провели Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва та соціологічна служба Центру Разумкова з 22 по 27 липня 2015 року. Було опитано 2011 респондентів віком від 18 років у всіх регіонах України, за винятком АР Крим і окупованих територій Донецької та Луганської областей. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

- Переважна більшість українців не вірить в успішність реформ, які зараз намагається здійснювати влада: 32% мають певну надію, однак загалом не вірять у це, а 30% зовсім позбавлені такої віри. Натомість, лише 30% в цілому вірять, що реформи увінчаються успіхом.

- Переважна більшість українців (54%) підтримує продовження ринкових реформ заради подолання соціально-економічної кризи в країні. Перехід до планової економіки як панацеї назвали 20% опитаних.

- Найважливішою реформою для українців є антикорупційна — так вважають 65%. До того ж у списку пріоритетних реформ респонденти часто згадували реформу органів правопорядку (58%), пенсійну реформу та реформу системи соціального захисту (40%) і реформу сфери охорони здоров'я (36%) [3].

У 2016 році було проведено опитування українців відносно певних питань пов'язаних з економічними реформами в Україні. 77% опитаних компанією TNS і громадською ініціативою "Відновлення Донбасу" заявили про зменшення сімейного бюджету через економічні реформи, що проводяться в країні. "Ефективність економічних реформ і як вона позначилася на сімейному

бюджеті, як зараз виглядає його стан...». Велика частина респондентів, 77% відсотків, відповіли, що їх життєвий рівень трохи (23%) або значно (54%) зменшився. Водночас 16% опитаних зазначили, що їх бюджет не змінився, у 2% бюджет значно зріс, а 4% не змогли відповісти. На думку 62% опитаних, сільське господарство є галуззю, яка здатна забезпечити економічний прорив України; 49% вважають, що перспективною також є важка промисловість; 43% - за інформаційні технології; 21% - за туризм; 13% не змогли відповісти [4].

На сьогодні 70 % українців живуть за межею бідності. За словами Уповноваженого Верховної Ради з прав людини саме 70 % населення України за критеріями бідності Світового банку живе не більше, ніж на три долари в день [5].

Отже існує проблемна ситуація, яка полягає в протиріччі між ставленням людей до економічних реформ та їх зусиль щодо допомоги їх здійснення. Тобто зазвичай населення на економічні реформи з певним скепсисом, навіть якщо вони є більш менш позитивними, оскільки менталітет жителів країн пострадянського простору є схильним до критики. Щодо країн постіндустріальних та країн Західної Європи, то вони у цьому плані є більш лояльними і своїми діями намагаються всяко підтримувати та допомагати проводити економічні реформи.

Автором було вирішено провести дослідження на тему «Ставлення до економічних реформ».

Об'єктом даного соціологічного дослідження є студенти 3 курсу факультету менеджменту ВНТУ. Об'єкт складається з 53 осіб, віком від 18 до 21 років. Із них 18 чоловіків, 35 жінок.

Предметом соціологічного дослідження є ставлення студентів 3 курсу факультету менеджменту до економічних реформ в Україні та загалом.

Метою даного соціологічного дослідження є з'ясувати, як ставляться студенти 3 курсу факультету менеджменту до проведення економічних реформ та на основі отриманих результатів розробити практичні рекомендації щодо можливих шляхів вирішення проблеми.

Завдання соціологічного дослідження:

1. З'ясувати актуальність проблеми економічних реформ в українському суспільстві.
2. З'ясувати рівень обізнаності щодо процесу проведення економічних реформ.
3. З'ясувати ставлення до проведення економічних реформ.
4. З'ясувати рівень матеріального забезпечення
5. З'ясувати як змінився рівень матеріального забезпечення за останній рік
6. З'ясувати рівень задоволення своїм життям
7. Розробити практичні рекомендації щодо можливих шляхів вирішення проблем.

В даному дослідженні, на основі представленого та проаналізованого матеріалу, висувається гіпотеза, що більшість респондентів мало цікавляться даною проблемою, не підтримують владу у проведенні економічних реформ та не вірять у їх правдиве втілення, але вимагають при цьому гарної економічної ситуації.

В листопаді 2016 року на території ВНТУ дослідником було проведено опитування студентів 3 курсу факультету менеджменту у кількості 47 осіб, серед них 31 особа (66%) - представниці жіночої статі і 16 осіб (34%) – представники чоловічої статі. Віком 18 років – 1 особа (2,1%), 19 років – 25 осіб (53,2%), 20 років – 16 осіб (34%), 21 рік – 5 осіб (10,6%).

В даному дослідженні висувається гіпотеза, що більшість респондентів мало цікавляться даною проблемою, не підтримують владу у проведенні економічних реформ та не вірять у їх правдиве втілення, але вимагають при цьому гарної економічної ситуації.

В ході даного соціологічного опитування були отримані такі результати:

На питання «Чи актуальна для Вас проблема економічної ситуації в Україні?»

більшість студентів (17 чоловік – 36,2%) відповіли, що ця проблема є найбільш актуальною на даний момент, 9 чоловік – 19,1% сказали, що проблема є актуальною, проте займає не перше місце, для 10 чоловік – 21,3% було важко сказати актуальна чи ні, найменше осіб (4 чоловіка – 8,5%) відповіли, що ця проблема актуальна, але майже непомітна на фоні інших питань і для 7 людей – 14,9% проблема економічної ситуації не актуальна взагалі. Це свідчить про те, що для більшості проблема економічної ситуації є найбільш актуальною, але не завжди вона займає перше місце серед усіх проблем.

Для майже половини опитуваних (23 чоловіка – 48,9%) важко відповісти на питання «Як Ви вважаєте, економіка в Україні розвивається у правильному напрямі?», майже третина (15 людей – 31,9%) вважають, що економіка розвивається у неправильно напрямі та лише (9 осіб – 19,1%)

думають, що у правильному напрямі. Це показує, що переважна більшість людей не може визначити для себе чітку позицію, щодо розвитку економіки в Україні.

На питання «Оцініть, будь ласка, перебіг економічних реформ в Україні за десятибальною шкалою» були дані відповіді, з яких визначено середній рівень успішності реформ 4,3 бали. Це показує, що люди вважають проведені економічні реформи малоуспішними.

На питання «Чи вірите ви у якісне впровадження економічних реформ в Україні?» майже половина студентів (22 – 46,8%) відповіли, що сумніваються, але мають надію, третина опитуваних (16 – 34%) сказали, що не вірять і 9 чоловік – 19,1% вірять у якісне впровадження реформ. Це свідчить, що більшість людей слабо або взагалі не вірять у впровадження якісних економічних реформ, тим самими знову ж показують свою недовіру владі країни.

Висновок щодо гіпотези.

Наша гіпотеза про те, що більшість респондентів мало цікавляться даною проблемою, не підтримують владу у проведенні економічних реформ та не вірять у їх правдиве втілення, але вимагають при цьому гарної економічної ситуації спростована частково, оскільки респонденти на питання «Чи актуальна для Вас проблема економічної ситуації в Україні» відповіли актуальна, але майже непомітна на фоні інших проблем або взагалі не актуальна лише 8,5+14,9=23,4%. На питання «Чи розумієте Ви суть проведеної економічної реформи?» лише 31,9% відповіли, що не розуміють суть реформи. На питання «Чи вірите ви у якісне впровадження економічних реформ в Україні?» 34% відповіли, що не вірять.

Практичні рекомендації:

1. В інформаційному просторі в рамках спеціальної кампанії проводити повідомлення щодо взаємозв'язку економічного розвитку із підвищенням добробуту населення.

2. Для підвищення довіри населення до влади та відповідно покращення життя потрібні якісні управлінські рішення влади країни

3. Проводити семінари, факультативи та прості зустрічі людей із спеціалістами в сфері економіки та політики задля обговорення актуальних проблем, вирішення певних своїх питань, пізнання нових знань даній галузі та інформування щодо економічного стану країни та світу в цілому.

Висновок

Було проведено соціологічне дослідження на тему «Ставлення до економічних реформ» метою якого було з'ясувати, як ставляться студенти 3 курсу факультету менеджменту до проведення економічних реформ та на основі отриманих результатів розробити практичні рекомендації щодо можливих шляхів вирішення проблеми. В результаті опитування було виявлено, що тема економічних реформ є більш менш актуальною, але спостерігається висока недовіра до влади країни та песимізм, щодо втілення якісних економічних реформ. Задля вирішення даної проблеми запропоновані практичні рекомендації, які мають допомогти вирішити проблемні ситуації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Петриненко О. А. Економічні реформи, реструктуризації, трансформації: інституціональна компліментарність / О. А. Петриненко // Агроінком. - 2013. - № 4-6. - С. 73-81. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agroincom_2013_4-6_18.
2. Ключко В. М. Вплив державного регулювання економіки на економічні реформи країни / В. М. Ключко // Економіка АПК. - 2014. - № 1. - С. 93-98. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/E_apk_2014_1_16.
3. Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва [Електронний ресурс]. - 2015. - Режим доступу: <http://dif.org.ua/article/reformi-v-ukraini-gromadska-dumka-naseleння-top-5>
4. ІнА "Українські Новини" [Електронний ресурс]. - 2016. - Режим доступу: <http://ukranews.com/ua/news/439921-opytuvannya-77-ukraїnciv-zvynuvachuyut-ekonomichni-reformy-u-zmenschenni-simeynogo-byudzhetu>.
5. Слободянюк А. В. Значення соціології як науки та навчальної дисципліни в сучасному українському суспільстві [Текст] / А. В. Слободянюк // Вісник Вінницького політехнічного інституту. - 2011. - № 1. - С. 16-20.

Присяжнюк Максим Валерійович, студент, Мої 146, факультет менеджменту.

Науковий керівник: Слободянюк Анатолій Володимирович, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, науковий керівник лабораторії соціологічних досліджень Вінницького національного технічного університету.

Prsiazhniuk M. V., faculty of management.

Supervisor: Slobodyanyuk Anatoly Vladimirovich, PhD in Sociology, assistant professor of social and political sciences, scientific director of the laboratory of sociological researches Vinnitsa National Technical University.

